

Vereniging Nederlandse Riviergemeenten

2019 - 2022

Algemeen

Inleiding

Het jaar 2018 was een jaar in weer- en water-extremen: hoog water in de winter, hoosbuien met overstromingen in het voorjaar, hitte in de zomer en aanhoudende droogte in het najaar. Dit alles is van invloed op de rivier en haar systeem en geeft aan hoe actueel en urgent de aandacht voor het riviersysteem is. Binnen het netwerk van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten bespreken gemeentelijk bestuurders hun rol en invloed op deze vraagstukken door het delen van kennis en informatie met elkaar en met anderen. In 2018 vonden gemeenteraadsverkiezingen plaats, waarna de samenstelling van het netwerk veranderd is. Dit was een mooi moment om met elkaar te bespreken wat de komende vier jaar de aandacht moet krijgen en op welke manier daar aan gewerkt wordt.

Dit meerjarenwerkplan geeft een doorkijk tot 2022, met een concreet werkplan voor 2019.

Doel en werkwijze

Het doel van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten is:

Het bieden van een relevant netwerk en relevante kennis aan de leden van de vereniging die zich bezig houden met duurzaam veilige, schone en beleefbare rivieren in het stroomgebied van de Rijn en de Maas, alsmede al hetgeen in ruimste zin verband houdt met de rivieren, als wel het in gezamenlijkheid onder de aandacht brengen van de belangen van de leden bij relevante actoren.

Dit doet de VNR door:

- Het organiseren van en deelnemen aan vergaderingen, bijeenkomsten en excursies;
- De samenwerking te bevorderen tussen gemeenten, gelegen aan of nabij rivieren van het stroomgebied van de Rijn en de Maas;
- Standpunten ten aanzien van de rivieronderwerpen te formuleren en dienaangaande overlegsituaties te scheppen of bij te wonen;
- Het samenwerken met andere overheden en organisaties en vertegenwoordiging in overlegstructuren;
- Het bieden van een platform voor kennisontwikkeling, kennisverspreiding, kennisuitwisseling en netwerkontwikkeling;
- Het in het belang van de leden doen blijken van haar inzichten waar dit nuttig of nodig kan worden geacht;
- Alle overige middelen die voor de verwezenlijking van het gestelde doel van de vereniging bevorderlijk kunnen zijn.

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten is

- Een volwaardig gesprekspartner op bestuurlijk niveau, zowel regionaal, nationaal als internationaal
- Er voor belangenbehartiging en gezamenlijke visie ontwikkeling voor riviergebonden aangelegenheden die het individuele belang van riviergemeenten overstijgen.
- Een netwerk voor gemeentebestuurders waar levendig gediscussieerd wordt over de kansen en bedreigingen van de rivieren, kennis genomen wordt van elkaars problemen en goede voorbeelden en wordt gezocht naar gezamenlijke oplossing en aanpak.

Vereniging Nederlandse Riviergemeenten; de organisatie

Bijna 70 gemeenten langs de grote rivieren zijn lid van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten.

Bestuurders vertegenwoordigen hun gemeente in de drie taakgroepen:

- IJssel
- Rijn/Waal
- Maas

Drie keer per jaar komen de taakgroepen bij elkaar om kennis en informatie met elkaar uit te wisselen en waar nodig standpunt te bepalen.

Iedere taakgroep heeft een voorzitter en een vice voorzitter, die samen met de algemeen voorzitter en secretaris/Penningmeester het bestuur van de VNR vormen. Het bestuur deelt de inzichten uit de taakgroepen, zet de grote lijnen uit en is verantwoordelijk voor het financiële beleid.

Jaarlijks worden alle leden uitgenodigd voor de Algemene Leden Vergadering.

De werkzaamheden worden ondersteund door het bureau.

Activiteiten 2019 – 2022

VNR organisatie

De huidige organisatievorm van bestuur, taakgroepen en Ledenvergadering met ondersteuning van het bureau voldoet. Punten van aandacht zijn:

- Ledenwerving / ledenbehoud (gemeenten westen van het land)
- Betrokkenheid gemeenten zuidelijke Maas
- Betrokkenheid leden /actieve inbreng
- Betrokkenheid ambtelijk contactpersonen
- Vervanging bij afwezigheid medewerker VNR bureau

Speerpunten

De komende jaren gaat de VNR zich nog meer profileren bij stakeholders, zodat in het rivierengebied de VNR de natuurlijke gesprekspartner en vraagbaak op gemeentelijk niveau is.

Het zijn van een netwerk is de basis van de VNR. We willen dit netwerk beter benutten en verder uitbreiden.

Communicatie

De VNR verstuurt uitnodigingen, verslagen en andere relevante informatie aan leden via mailberichten. De nieuwsbrief wordt ook via de mail verspreid en is digitaal te lezen. Dit vinden de bestuurders tot nu toe een goede manier van geïnformeerd worden.

Informatie over de VNR is te vinden op de website www.vnrgemeenten.nl.

Het secretariaat is het centrale aanspreekpunt van de VNR.

Punten van aandacht:

- Inventariseren behoefte aan kennisuitwisseling en profilering via social media
- Terugkoppeling van informatie naar colleges en raden van de leden

Speerpunten

De komende jaren blijven de bijeenkomsten van de VNR het middel om kennis en informatie uit te wisselen.

VNR vertegenwoordiging

De VNR is in diverse gremia op bestuurlijke en ambtelijk niveau vertegenwoordigd. Zowel regionaal, nationaal als internationaal. Op deze manier klinkt het gemeentelijk geluid op diverse rivier gerelateerde onderwerpen door.

* Alle gemeenten in:

- Bestuurlijk (en ambtelijk) Overleg Waal Merwedede
- Bestuurlijk (en ambtelijk) overleg Bedijkte Maas
- Bestuurlijk (en ambtelijk) Overleg Maasvallei

* Afvaardiging (bestuurlijk en ambtelijk) VNR in:

- Stuurgroep IJssel
- Bestuurlijk Platform Deltaprogramma Rijn
- Stuurgroep Delta Maas

* Regelmatig overleg:

- Vereniging Nederlandse Gemeenten
- Contactpersonen Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen

* Ambtelijke vertegenwoordiging

- Arbeitsgruppe Hoch Wasser
- Pilot Langsdammen
- Beleef de IJssel

* Agendalid:

- Internationale Maas Commissie
- Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn

Punten van aandacht zijn:

- Proces governance Integraal Rivier Management / Deltaprogramma
- Internationale contacten (IMC, ICBR)
- Contacten met VNG
- Inzet bestuurlijk vertegenwoordigers
- Inzet ambtelijk vertegenwoordigers
- Contacten met Rijkswaterstaat

Speerpunten

De VNR streeft naar een blijvende en duurzame gemeentelijke vertegenwoordiging in het Deltaprogramma Rivieren (zowel Rijn als Maas) en/of in structuur Integraal Rivier Management. Daarnaast

VNR inhoudelijke onderwerpen

De rivier is het centrale thema dat de bestuurders bindt. De rivier kent vele aspecten, die allemaal aan de orde kunnen komen bij het uitwisselen van kennis en informatie. Een aantal onderwerpen is specifiek voor de betreffende rivier, vele onderwerpen zijn riviertak-overstijgend. Voor deze onderwerpen is binnen het bestuur een portefeuillehouder benoemd, die ontwikkelingen op het betreffende onderwerp in de gaten houdt en eerste aanspreekpunt is.

Punten van aandacht:

- Uitwerken werken met portefeuillehouders
- Inhoudelijke inbreng vanuit de ambtelijke achterban

Speerpunten

De Rijn en de Maas duurzaam veilig, schoon en beleefbaar houden

Concrete onderwerpen

Onderwerp	Uitwerking	Prio
Klimaatverandering		
Waterveiligheid	Wij streven er naar Nederland veilig te houden tegen overstroming. Welke maatregelen zijn daar voor nodig en wat zijn daar van de consequenties? Bespreken en delen van mogelijkheden en kansen	
Deltaprogramma Algemeen	Volgen Deltaprogramma op landelijk niveau en waar nodig gemeentelijke (rivier) in breng delen en geven	
Deltaprogramma Rivieren	Blijven streven naar een goede vertegenwoordiging van gemeenten in de gremia van het Deltaprogramma Rivieren en de concrete inbreng in de uitwerking van de plannen. Gemeenten zijn de schakel met de bewoners en daar moet meer aandacht voor zijn.	
Integraal Rivier Management	Wat zijn de gevolgen van dit programma voor de betrokkenheid van gemeenten en hoe is de relatie tot het Deltaprogramma? Volgen ontwikkelingen IRM en belangen van gemeenten inbrengen.	
Koploperprojecten	Concrete projecten waterveiligheid (bv 1 ^e tranche rivierversuiming), wat kunnen we daar van leren? Voorbeelden met elkaar delen.	
Ruimtelijke Kwaliteit	Iedere keer weer aandacht blijven vragen voor Ruimtelijke Kwaliteit in (technische) projecten. Goede voorbeelden met elkaar delen.	
Ruimtelijke Adaptatie (verbinding stedelijk naar rivier)	Bekijken en bespreken mogelijkheden Ruimtelijke Adaptatie in en langs de rivieren, al dan niet aansluitend op het stedelijk gebied.	
Waterberging zijrivieren in grote rivier	In het kader van minder snel afvoeren bij normale waterstanden zijn er wellicht mogelijkheden voor berging in de zijrivieren.	
Stresstesten ook in landelijk gebied	In kaart brengen risico's en vooral mogelijkheden landelijk gebied.	
Droogte en laag water	Gevolgen van droogte voor andere functies inventariseren, waar gemeenten tegen aan lopen	
Drinkwatervoorziening en -winning	Daar waar rivieren een rol spelen in de drinkwatervoorziening	
Duurzaamheid		
Mogelijkheden op, in en langs de rivier voor de energietransitie irt (rivier) water	In kaart brengen wat er aan voorbeelden is en wat de impact. Bepalen hoe daar als gemeenten samen in op te trekken.	
Regionale Energie Strategie	Gemeenten werken in RES regio's aan de uitwerking van hun energie strategie. Wat kan de bijdrage van (rivier)watergerelateerde maatregelen zijn. Waar lopen de regio's	

	op dat punt tegen aan? Geen actieve rol in het opstellen van de RESSen, wel in het geven van input	
Economisch perspectief in gebiedsontwikkeling en creëren van draagvlak	Draagvlak en economisch perspectief blijken vaak pijlers te zijn van gebiedsontwikkeling. Door daar rekening mee te houden wordt een gebied duurzaam ontwikkeld. Goede voorbeelden met elkaar delen en ook de leerpunten.	
Visstand en vissoorten ikv KRW	Kaderrichtlijn Water heeft tot doel de waterkwaliteit te verbeteren. De visstand en vissoorten zijn daarvoor een goede graadmeter. In de laatste KRW periode wordt er meer samen gewerkt met gemeenten voor de uitwerking van maatregelen (om de vissen ook in regionale wateren te krijgen). Relatie leggen met RBO's.	
Biodiversiteit	Natuurlijke diversiteit aan planten en dieren geven de vitaliteit van een gebied / rivier aan. We streven met elkaar naar vitale rivieren.	
Regelen van beheer in projecten	In de Jaarvergadering 2018 is hier over gesproken; wat te doen met het beheer als een (waterveiligheids) project opgeleverd wordt. RWS kijkt intern hoe met beheer van eigen assets om te gaan (ook in relatie tot duurzaam beheer).	
Erfgoed en water	Zowel hoe om te gaan met archeologische vondsten als hoe we oude waterlopen en manieren van omgaan met water kunnen gebruiken in de huidige tijd.	
Renovatie stuwen	Aan de orde langs de Maas en Nederrijn. Wat kunnen we hier van leren en welke innovaties worden toegepast? Aandacht hebben en vragen voor de mogelijkheden in relatie tot energie opwekking.	
Circulaire economie		
Schone Rivieren projecten	Streven is om alle gemeenten te laten deel nemen in een schone rivier project. De landelijke uitkomsten volgen en delen. Contacten leggen met Duitsland. Mogelijkheden Bubble Barrier verder uitrollen.	
Grondstoffenwinning	Rol van gemeenten in vergunningverlening.	
Dempen van zandwinputten	Volgen Ministerie van I&M in regelgeving over het gebruik van materialen in te dempen zandwinputten.	
Overig		
Recreatie en Toerisme		
Recreatie en toerisme in technische projecten	Voor gemeenten is bij de oplevering van een technisch project van belang dat er ook aandacht is voor recreatieve mogelijkheden. Daar bij betrokken worden.	
Branding van de Maas	Taakgroep Maas. Langzaam uitrollen van het verbinden van de parels langs de Maas.	
Beleef de IJssel	Taakgroep IJssel. Aanhaken op het initiatief dat er is	
Verbinding Linge	Taakgroep Rijn/Waal. Er zijn plannen om de Linge te verbinden met het Amsterdam Rijn Kanaal. Diverse Riviergemeenten zijn daar bij betrokken.	
Recreatievaart en voorzieningen	Om een rivier aantrekkelijk te maken en ook via het water bereikbaar en toegankelijk zijn er voorzieningen nodig. Hoe kan een gemeente hier bij ondersteunen?	
Uitwerking omgevingswet		
Bestuurlijke verhoudingen	Aandacht voor de rol en betrokkenheid gemeenten	
Participatie	Betrokkenheid van zowel gemeenten als burgers	
Inbreng gemeenten	Hoeveel is de inbreng van gemeenten / van onderaf waard? Blijven spiegel naar andere overheden.	
Schaduwwerking	In kaart brengen van gevolgen van plannen voor de lange termijn	

	voor eigendommen van inwoners.	
NOVI	Welke inbreng hebben we daar nog te leveren en hoe gaan we om met de uitwerking van de NOVI.	
Overige onderwerpen		
Beleidslijn Grote Rivieren	Na de evaluatie is een aantal punten ter uitwerking geformuleerd. Het Ministerie van I&W is daar mee aan de slag gegaan. Het idee was om de begeleidingscommissie van de evaluatie ook de actiepunten te laten begeleiden, maar er is weinig animo voor deelname. Bepalen wat en hoe de VNR acteert op dit onderwerp.	
Beroepsvaart	Geen directe actieve rol VNR.	

Speerpunten 2019

Concretisering van werkafspraken, om zetten naar activiteiten binnen taakgroepen en bestuur.

We streven er naar om integraal te kijken en te werken. Bij alles vragen wij ons af of we duurzaam en toekomstgericht aan de slag zijn.